

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 2, Article Number:D0056

FINE ARTS

Received: November 2010

Accepted: February 2011

Series : D

ISSN : 1308-7290

© 2010 www.newwsa.com

Burcu Uslu

Feyzan Göher Vural

Anatolian Fine Arts High School

burcuslu83@hotmail.com

Nigde-Turkey

**MÜZİK EĞİTİMİ A.B.D. ÖĞRENCİLERİ ve MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN
MÜZİKSEL BEĞENİLERİ: NİĞDE İLİ ÖRNEĞİ**

ÖZET

Müziksel beğeni, zaman, mekân, eğitim, sosyal statü gibi çeşitli değişkenlere bağlı olarak kişiden kişiye farklılık gösterebilen bir olgudur. İnsanların yaşam biçimleri, ilgi alanları, buldukları ortamdaki değişiklikler, diğer beğeni alanlarıyla birlikte müziksel beğenilerini de değiştirebilmektedir. Betimsel bir araştırma niteliği taşıyan bu çalışmada genel müzik eğitiminin temel taşları olan müzik öğretmenleri ile müzik öğretmeni adaylarının müziksel beğenileri ve müziksel alışkanlıklarını tespit edip karşılaştırmak amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda müzik öğretmenlerinin, öğrencilere kıyasla günlük hayatlarında biraz daha fazla müzik dinlemeye zaman ayırdıkları, her iki grubunda günlük hayatlarında müziksel etkinliklere ellerinden geldiğince zaman ayırdıkları ve müzik dinleme amaçları içinde ilk sırada kültür edinmek olduğu, Öğrencilerin en fazla Türk Halk Müziği, öğretmenlerin ise Türk Sanat Müziği dinledikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Beğeni, Müzik Öğretmeni,
Müzik Öğretmeni Adayı, Müziksel Beğeni,
Müziksel Alışkanlıklar

**MUSICAL INCLINATION FOR THE STUDENTS OF MUSIC TEACHING DEPARTMENT AND
MUSIC TEACHERS**

ABSTRACT

Musical inclination is a case that can differential from person to person depending on time, place, education and social status. People's life styles, concerns, changes in his/her location may revise the musical inclinations with other inclination field. With this study that has the characteristic of descriptive research; it is intended for determining musical inclinations and musical habits of music teachers and next music teachers. These results were obtained from this research: Music teachers more allow time to listening music compared to students; both groups allow time to musical events in their lives; both groups' purpose of listening to music is get culture; students most listen to Turkish Folk Music but the teachers most listen to Turkish Classical Art Music.

Keywords: Music, Inclination, Music Teacher,
Next Music Teachers, Musical Inclination,
Musical Habits

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

İnsan seslerle örülü bir dünya içinde doğar. Seslerle iç içe yaşar ve algıladığı bu seslerle sürekli etkileşim içinde bulunur. Müzik sanatı da insanların kendilerini anlatma, geliştirme ihtiyacı içinde, estetik bakış açısı ve kimi kurallara bağlı olarak bu ses dünyası içinde doğmuş olan bir sanattır. Müzik insana, kendini tanıma, kendini anlatma, kendini aşma olanağı veren önemli bir araç ve iletişim dilidir.

İnsanların yaşam biçimleri, duygu dünyaları, hoşlandıkları şeyler nasıl farklılık gösteriyorsa, müzik beğenileri de farklı olabilir. Toplumların, çeşitli sosyal çevrelerin, hatta her insanın müziksel beğenisi kendisiyle birlikte şekillenir.

1.1. İnsan ve Müzik İlişkisi (The Relationship Between Human and Music)

Bugün karmaşık bir sanat dalı olarak uzun yılların eğitimini ve emeğini gerektiren müzik sanatı, başlangıçta diğer sanat dalları arasında en temel güdülerden kaynaklanmış olanıdır. Çünkü müzik, sanat dallarının belki de en eskisi, insan ve toplumla en iç içe olanıdır. (İlyasoğlu, 2001: 1).

Müzik, insan ruhu üzerinde en derin etkiyi bırakan sanat dallarından birisidir. Müziğin, insandan insana uzanan evrensel bir dil olması; dili, dini ayrı insanları aynı ezgide birleştirecek güce sahip olması, ona, diğer sanat dalları içinde ayrı bir yer, farklı bir ayrıcalık vermiştir (Öz, 2001: 101).

Müziği insandan, insanı müzikten ayırmak, soyutlamak mümkün değildir. (Varol, 1988: 29) Doğumdan, ölüme, çocuk oyunlarından, düşünlere, din törenlerinden, eğlence ve danslara kadar hayatın her alanında, her zaman müzik var olmuştur.

Bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle bir bütün olan insanın yaşamında çok önemli ve etkili bir yer tutan müzik, insanın davranışlarında değişiklik yaratabilir ve davranışlarına yön verebilir. (Göncü, 2002: 8) Aynı şekilde toplumsal alışkanlıklar, yaşam biçimi, çevre faktörü de kişinin müziksel beğenisi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.

1.2. Beğeni (Inclination)

Genel bir anlatımla beğeni; güzeli çirkinden ayırma yetisi olarak tanımlanabilir. Güzel diye nitelendirdiğimiz olguların ya da durumların beğeni duygusuyla ilişkisi doğru orantılıdır (Tunalı, 1996: 259). Burada ilk akla gelen güzelin neye göre güzel olarak değerlendirildiği sorusudur. Yaşam şekli, toplumsal yönlendirmeler, eğitim gibi pek çok faktör bu değerlendirmeyi etkilemekle birlikte, bu sorulara verilebilecek en doğru cevap; beğenilerin kişisel olduğu ve kişisel yaşantılar sonucu oluştuğudur.

Beğeni ve haz duyguları uyandıran herhangi bir şeyin ya da bir sanat yapıtının dayandığı temel estetik kavramı aynıdır: gönül okşamak, büyülemek, yaşam sevinci uyandırmak gibi olumlu duygulanımlar. (Frozel'den aktaran Gökay ve Demir, 2005: 303).

Nitelik bakımından beğeni yargısının ilk ögesi, onun estetik oluşudur. Beğeni bir bilgi yargısı olmadığı gibi, bir ahlâk yargısı da değildir. Bunun tam tersine beğeni yalnızca estetiklidir. Beğeni yargısının estetik olması demek, onun öznel olması demektir. Çünkü burada estetik bir yargı verirken dayandığımız şey, yalnızca haz duyma ya da duymama gibi öznel bir duygudur. Hoşlanma hissi ya da beğeni, büyük oranda ilgilere bağlıdır. (Tunalı, 1996: 250) Kişinin ilgi duyduğu konu, kavram ve olgular, onun kişisel beğenisini şekillendirir.

1.3. Müziksel Beğeni (Musical Inclination)

İlk insanlardan günümüze kadar bütün uygarlıklarda, erdem, bilgeliğin ve zarafetin kaynağı sayılan müzik, insanların sevinç, hüznün, mutluluk, vb. duygularını ifade etmesinde de önemli bir araç olmuştur. Müziksel beğeni, kişiler ve toplumlar arasında farklılıklar göstermiş ve bu sayede farklı türler ve biçimler ortaya çıkmıştır. Müziksel beğenin oluşmasında kişinin sosyal statüsü ve içerisinde yaşadığı toplumun kültürel yapısının önemi büyüktür (İmik, 2007: 1).

İnsan ve müzik ilişkilerinde çeşitlenen etkiler kuşkusuz ki bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal, kültürel koşullar ve olanaklarla sınırlıdır. Bu koşul ve olanakların niteliği, toplumun ve müziksel çevrenin gelişme düzeyine bağlıdır (Say, 2001: 19).

Yaşanılan bölge ve ilgili folklorik özellikler, eğitsel faktörler, sosyal çevre, medya ve müzik teknolojisi ile olan etkileşimler sonucu kişinin yaşamına katılan çeşitli müzikler, besteciler, yorumcular zaman içinde onun duygu, düşünce, beğeni ve beceri birikimlerini etkilemekte ve müziksel gereksinimlerini karşılamaktadır. Böylece, müzik insan yaşamında anlamlı bir şekilde işlevsellik kazanmaktadır (Biro, 2003: 2).

Yukarıda sözü edilen değişkenler (yaşanılan bölge, folklorik özellikler, eğitsel faktörler vb.) elbette zaman faktörüne bağlı olarak değişmektedir ve değişen zamanla birlikte, insanların yaşama biçimleri, duygu dünyaları, buna bağlı olarak ise müzik beğenileri de değişebilmektedir. (Aydoğan, 1988: 512).

Müziksel beğeniyle ilgili tüm bu etkenlerin yanında teknolojik gelişmeler de son derece önemlidir. Günümüzde başta televizyon radyo ve İnternet olmak üzere çeşitli iletişim organları; CD, Mp3 ve Mp4 çalarlar gibi dinleme cihazları sayesinde hemen hemen her devrin müziğini, en iyi yorumculardan dinleyebilir, izleyebilir duruma gelmiştir. Ayrıca sevilen, beğenilen eserleri tekrar tekrar dinleyebilme olanağına da sahip olunmuştur. Bu durum kişilerin müziksel beğenilerinin değişiminde ve/veya gelişiminde önemli rol oynamaktadır.

Gelişen teknolojiye paralel olarak insanların yaşam biçimleri de değişmektedir. Bu da eğitim ve kültür faktörlerinde değişime neden olmaktadır. Kültürel değişimin sanat ve sanatçı üzerindeki etkisi ile de yeni ürünler ortaya konmaktadır. Sanatçılar, buldukları toplumların değer yargılarını kendilerine malzeme olarak seçerler ve yeni eserler oluşturmada bunlardan yararlanırlar. Müzikte de her gün yeni eserler üretilmekte ve bu eserler usta seslendiriciler aracılığı ile tekrar insanlara, onların beğenilerine sunulmaktadır. Teknoloji geliştikçe de daha çok eser, daha çok insana, daha çok çabuk ulaşmakta, daha sık duyularak güncelliğini korumakta ve böylece onların beğenilerine sunulmuş olmaktadır (İlik, 1994: 66).

1.4. Türkiye’de Başlıca Müzik Türleri

(The Main Types of Music in Turkey)

İnsanlık değiştikçe, geliştikçe ona bağlı olarak yaşamını sürdüren müzik de değişmekte, yeni türlere sahip olmaktadır. Her toplum kendine ait müzik türleri oluşturmakta ya da kendine yakın olanları kabul etmektedir. Çeşitli ihtiyaç, gelenek görenek ve yatkınlıklar sonucu farklı müzik türleri oluşmaktadır. Toplumlar homojen bir yapıya sahip olmadığı için bir ülkenin müziğini birden çok müzik türünün oluşturduğunu ifade edebiliriz. Ülkemizde de çeşitli müzik türleri zaman içinde oluşmuş ve gelişmiştir.

Türkiye’de bugün kaynakları birbirinden çok farklı çeşitli tarihsel, bölgesel, etnik, sosyo-psikolojik ve sosyo-ekonomik ilinti ve etkileşmelerin ortaya çıkardığı bir müzik olguları ortamı vardır. Bunlar o tür müzikleri yaşatanlar tarafından çeşitli isimlerle tarif

edilmektedirler (Tanç, 1988: 25). Ülkemizde dinlenen müzik türlerinin çeşitli sınıflandırmalarına rastlanılmaktadır. Örneğin Edip Günay, ülkemizde dinlenen müzik türlerini, Halk Müziği, Teksesli Sanat Müziği, Hafif Müzik, Çok Sesli Sanat Müziği, Dini Musiki, Eğitim Müziği, Tören Müziği olarak gruplar (Günay, 1993: 18). Kadir Karkın ise Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Dini Müzik, Bando Müziği, Pop Müzik: a- Batı Pop, b- Türk Pop, Caz Müziği, Çocuk Müziği, Çağdaş Türk Sanat Müziği, Batı Müziği olarak sınıflandırmıştır (Karkın, 1993: 14). Bir başka sınıflandırmayı ise Sabri Yener şöyle yapmıştır: Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Batı Sanat Müziği, Çoksesli Türk Müziği, Çoksesli Sanat Müziği, Çoksesli Türk Sanat Müziği ya da Çağdaş Türk Müziği, Dini Müzik, Tören Müziği, Piyasa Müziği, Pop, Arabesk, Eğitim Müziği (Yener, 1993: 98).

Görüldüğü üzere, ülkemizde var olan müzik türleri birbirine yakın olmakla birlikte farklı şekillerde sınıflandırılabilir. Bir genelleme yapılacak olursa: Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, eğitim müziği, klasik Batı müziği, tören müziği, Türkçe ve yabancı sözlü popüler müzikler, Türkçe ve yabancı sözlü rock, Hip-hop ve rap, caz, dini müzikler, özgün* müzik, arabesk ve arabesk-pop arası bir çizgide olan fantezi müzik ülkemizde var olan müzik türleridir.

- Özgün, kendine özgü olan anlamına gelmektedir. Bu durumda müzik türlerinin pek çoğu için "özgün" kelimesi sarf edilebilir. Sadece bir müzik için "özgün müzik" adını kullanmak doğru görülmez. Ancak ülkemizde genellikle "özgün müzik" tanımı daha çok "protest müzik" anlamında kullanmakta ve öyle isimlenmektedir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu araştırma, müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin ve çocukların müziksel kazanım ve beğenilerinin gelişmesinde önemli rol model olan müzik öğretmenlerinin müziksel beğenileri ve alışkanlıkları üzerine bir değerlendirme yapılması ve araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında konu ile ilgili öneriler getirmesi açısından önem taşımaktadır.

3. YÖNTEM (METHOD)

3.1. Araştırmanın Modeli (Research Model)

Bu çalışmada, durum tespitine yönelik tarama modelinde betimsel bir çalışma yapılmıştır. Araştırmada konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra örneklem kapsamında yer alan ilköğretim okulları ve liselerde görev yapan müzik öğretmenleri ile müzik öğretmenliği anabilim dalında okuyan öğrencilerin müziksel beğenilerinin belirlenebilmesi ve karşılaştırılabilmesi amacı ile anket tekniği uygulanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem (Population and Sampling)

Araştırmanın evrenini, Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı'nda okuyan üniversite öğrencileri ve Niğde ilinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim okulları ve liselerde görev yapmakta olan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi G.S.E.B. Müzik Öğretmenliği Programı'nda I, II, III ve IV. sınıflarda öğrenim gören ve rastgele (random yöntemiyle) şekilde seçilen 87 öğrenci ve Niğde ilinde bulunan toplam 45 ilköğretim okulu ve lisede görev yapan 35 müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması (Collecting of Data)

Bu araştırmanın verileri, Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin ve Niğde ilinde bulunan

İlköğretim okulları ve liselerde görev yapan müzik öğretmenlerinin müziksel beğenilerini tespit edebilmek amacıyla, istatistik uzmanı kontrolünde geliştirilmiş 7(yedi) sorudan oluşan bir anket formu ile toplanmıştır. Anketsin kapsam ve geçerliliği için uzman görüşü alınmıştır.

3.4.Verilerin Analizi (Analyzing of Data)

Araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan sorulara yönelik olarak toplanan veriler öncelikle bir sistem dâhilinde Microsoft Ofis Excell 2003 programına aktarılmıştır. Veriler, Excell programında ön işlem den geçirilerek SPSS 13.0 (the Statistical Package for the Social Sciences)'te analiz yapılacak hale dönüştürülmüştür. SPSS 13.0 programında verilerin frekans, yüzde dağılımları ile, korelasyon ilişkileri saptanmıştır.

Ankette yer alan "müzik dinleme amaçları", "müzik dinleme araçları" ve "en sık dinlenen müzik türleri"nin belirlenmesi sırasında izlenen yol ise aşağıda belirtilmektedir:

Öncelikle anketörlerden müzik dinleme amaçları, araçları ve en sık dinledikleri müzik türlerini sıralamaları istenmiştir. Alınan cevaplar, en fazla tercih edilenden en aza puanlanmış, bu puanlar her cevabın frekansı ile çarpılarak dinleme sıklığı ya da kullanım sıklığı puanları belirlenmiştir. Bunların öğrenci ve öğretmen karşılaştırmalarında ise Pearson Korelasyon İstatistiği (Pearson Correlation Coefficient) uygulanmıştır.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Bulgular başlığı altında Niğde Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan üniversite öğrencileri ve Niğde İlinde görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin anket sonuçlarına ve bu sonuçlara ilişkin yorumlar yer verilmektedir.

Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin ve müzik öğretmenlerinin günlük hayatlarında müzik dinlemeye, müziksel etkinliklere katılmaya hangi ölçüde zaman ayırdıkları, müziksel beğenilerinin oluşmasında en çok etkili gördükleri kişilerin kimler olduğu ve kitle iletişim araçlarının müziksel beğenilerine olan etkileri konularında edinilen veriler aşağıda yer almaktadır:

Tablo 1. Öğrencilerin ve öğretmenlerin günlük hayatlarında müzik dinleme sıklığını gösteren frekans ve yüzde tablosu
(Table 1. Frequency and percentage table shows frequency of music listening for students and teachers in their daily lives)

Müzik Dinlemeye Zaman Ayırma	Öğrenciler		Öğretmenler	
	F	%	f	%
Zaman ayırmam	4	4,6	3	8,6
Her gün az da olsa dinlerim	45	51,7	13	37,1
Günümün önemli bir bölümünü ayırırım	38	43,7	19	54,3
Toplam	87	100	35	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi öğrencilerin %51,7'sinin "her gün az da olsa müzik dinlerim"; öğretmenlerin ise %54'ünün "günümün önemli bölümünü müzik dinlemeye ayırırım" cevabını verdikleri görülmektedir. Ancak genel dağılım dikkate alındığında öğrenciler ve öğretmenler arasında istatistiksel anlamda bir farklılık görülmediği saptanmıştır. (Ki Kare (X^2) (Chi-Square Test) işleminde X^2 değeri 2.404 serbestlik derecesi 2 anlamlılık değeri $P>.05$ $P=.301$ bulunmuştur.)

Tablo 2. Öğrencilerin ve öğretmenlerin günlük hayatlarında müziksel etkinliklere zaman ayırma sıklığını gösteren frekans ve yüzde tablosu
(Table 2. Frequency and percentage table shows frequency of devotion for musical activities for students and teachers in their daily life)

Müziksel Etkinliklere Zaman Ayırma	Öğrenciler		Öğretmenler	
	f	%	f	%
Hayır, zaman ayırmıyorum	4	4,6	-	-
İstiyorum fakat zaman ayıramıyorum	11	12,6	9	25,7
Elimden geldiğince zaman ayırıyorum	45	51,7	16	45,7
Neredeyse ilgi alanıma giren bütün etkinliklere katılıyorum	27	31,0	10	28,6
Toplam	87	100	35	100

Tablo 2 incelendiğinde hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin büyük çoğunluğunun "elimden geldiğince müzik dinlemeye zaman ayırıyorum" cevabını verdikleri görülmektedir. 4 öğrencinin müzik dinlemeye hiç zaman ayırmadığını belirtmesine rağmen, öğretmenlerden hiç biri bu cevabı vermemiştir. İstatistiksel olarak iki grup arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir. (Ki Kare (X^2) (Chi-Square Test) işleminde X^2 değeri 4.440 serbestlik derecesi 3 anlamlılık değeri $P>.05$ $P=.218$ bulunmuştur.)

Tablo 3. Öğrencilerin ve öğretmenlerin müziksel beğenilerinin oluşmasında en çok etkilendikleri kişileri gösteren frekans ve yüzde tablosu

(Table 3. Frequency and percentage table shows people who most effective for formatting of musical inclinations of students and teachers)

Müziksel Beğenin Oluşmasını En Çok Etkileyen Kişiler	Öğrenciler		Öğretmenler	
	F	%	F	%
Aile	23	26,4	10	28,6
Arkadaşlar	11	12,6	6	17,1
Müzik öğretmenleri	21	24,1	7	20,0
Hiç kimse	24	27,6	8	22,9
Diğer	8	9,2	4	11,4
Toplam	87	100	35	100

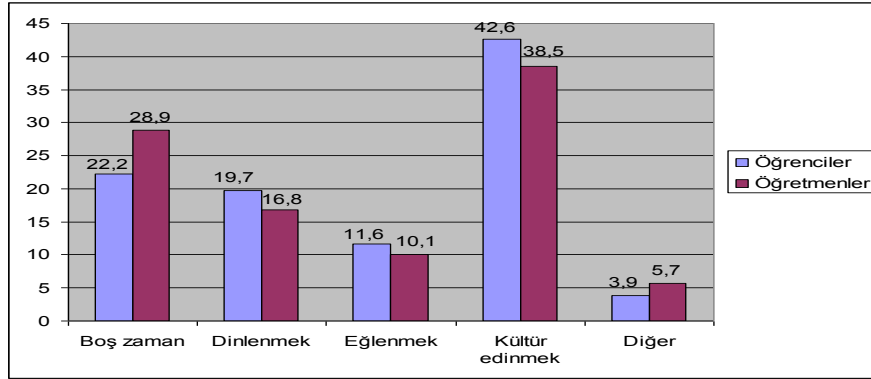
Tablo 3'de görüldüğü gibi öğrencilerin %27,6'lık bir kısmı müziksel beğenilerinin oluşmasında kimseden etkilenmediklerini belirtirken, %26'lık bir bölüm ise ailelerinden etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu (%28,6) ailelerinden etkilendiklerini, %22,9'u ise hiç kimseden etkilenmediklerini belirtmişlerdir. Her iki grup da müzik öğretmenlerinden dikkate değer şekilde etkilendiklerini ifade etmişlerdir (%24,1 ve %20) İki grup arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık görülmemiştir. (Ki Kare (X^2) (Chi-Square Test) işleminde X^2 değeri .930 serbestlik derecesi 4 anlamlılık değeri $P>.05$ $P=.920$ bulunmuştur.)

Tablo 4. Öğrencilerin ve öğretmenlerin kitle iletişim araçlarının müziksel beğenilerine etkisini gösteren frekans ve yüzde tablosu (Table 4. Frequency and percentage table shows the effects of mass communications on musical inclinations for teachers and students)

Kitle İletişim Araçlarının Müziksel Beğeniye Etkisi	Öğrenciler		Öğretmenler	
	f	%	f	%
Hiç etkilemiyor	8	9,2	4	11,4
Çok az etkiliyor	38	43,7	21	60,0
Büyük ölçüde etkiliyor	38	43,7	7	20,0
Tamamen etkiliyor	3	3,4	3	8,6
Toplam	87	100	35	100

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin %43,7'şerlik iki kısmının kitle iletişim araçlarının müziksel beğenilerini çok az ve büyük ölçüde etkilediğini belirten seçeneklerde yoğunlaştığı; öğretmenlerin ise büyük bölümünün (%60) çok az etkilediğini ifade ettiği görülmektedir. İki grup arasındaki istatistiksel sonuçlara göz atıldığında iki grup arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. (Ki Kare (X^2) (Chi-Square Test) işleminde X^2 değeri 6.627 serbestlik derecesi 3 anlamlılık değeri $P>.05$ $P=.085$ bulunmuştur.)

Çalışmanın bu kısmında öğrencilerin ve öğretmenlerin müzik dinleme amaçları, en sık kullandıkları müzik dinleme araçları, dinledikleri müzik türleri sunulmaktadır. Söz konusu veriler "Yöntem" kısmında da izah edildiği üzere dinleme sıklığı puanı esas alınarak sıralanmıştır. Ankete katılan öğrenci ve öğretmenlerin sayısı eşit olmadığı için, grafikte dinleme sıklığı puanlarının yüzdeleri kullanılmıştır.

Grafik 1. Öğrencilerin ve öğretmenlerin müzik dinleme amaçlarının önem sırasına göre tercihleri (Graph 1. Choices in order of priorities of teachers' and students' aim of listening music)

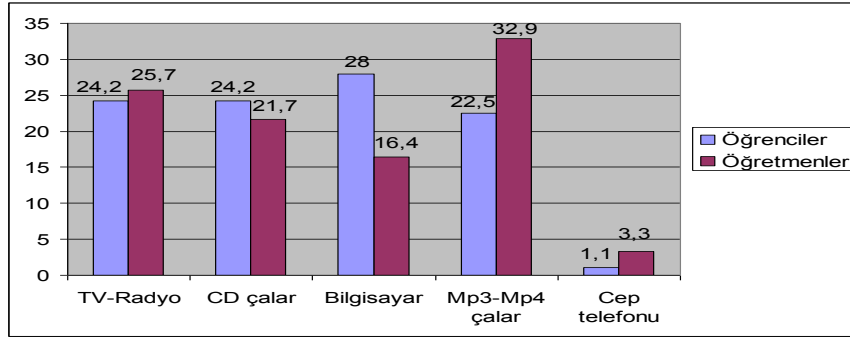
Grafik 1. incelendiğinde gerek öğrenciler (%42,6) gerekse öğretmenler (%38,5) müzik dinleme amaçlarını en fazla "kültür edinmek" olarak belirtmişlerdir. Öğrenci ve öğretmenlerin müzik dinleme amaçları arasındaki istatistiksel ilişki aşağıdaki tabloda görülmektedir:

Tablo 5. Öğretmen ve öğrencilerin müzik dinleme amaçları arasındaki ilişki

(Table 5. The relationship between teachers' and students' aim of listening music)

Grup	Öğrenci	Öğretmen
Öğrenci		,955
Öğretmen	,955	

Tablo 5'te görülen Pearson korelasyon istatistiğine göre öğretmen ve öğrencilerin müzik dinleme amaçları arasında ",955" düzeyinde olumlu bir ilişki olduğu ancak bu ilişkinin ".05 ve .01" düzeyinde anlamlı olmadığı görülmektedir.

Grafik 2. Öğrencilerin ve öğretmenlerin en sık kullandıkları müzik dinleme araçları

(Graph 2. Means of listening music most commonly used by teachers and students)

Grafik 2.'de öğrencilerin müzik dinleme aracı olarak en fazla (%28) bilgisayar; öğretmenlerin ise (%32,9) Mp3 ya da Mp4 çalar kullandıkları belirlenmiştir. Öğrenci ve öğretmenlerin en sık kullandıkları müzik araçları arasındaki istatistiksel ilişki aşağıdaki tabloda görülmektedir:

Tablo 6. Öğretmen ve öğrencilerin müzik dinleme araçları arasındaki ilişki

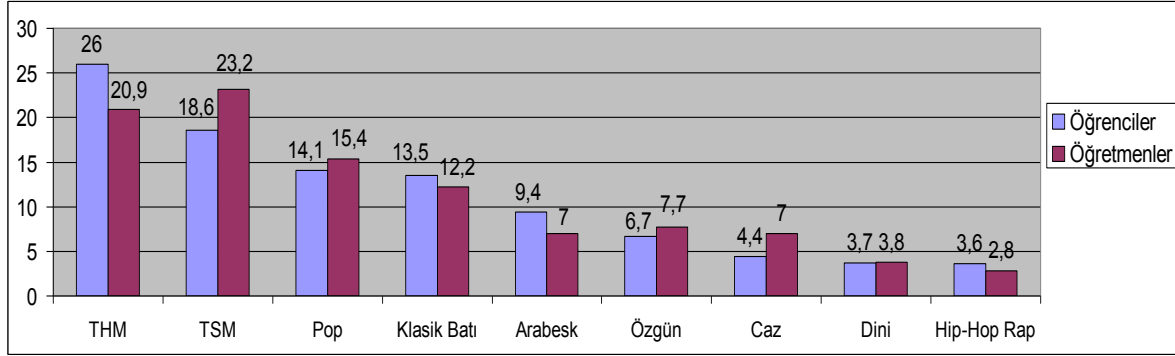
(Table 6. The relationship between means of listening music for teachers and students)

Grup	Öğrenci	Öğretmen
Öğrenci		,737
Öğretmen	,737	

Tablo 6.'da yapılan Pearson korelasyon istatistiğine göre öğretmen ve öğrencilerin müzik dinleme araçları arasında ",737" düzeyinde olumlu bir ilişki olduğu ancak bu ilişkinin ".05 ve .01" düzeyinde anlamlı olmadığı görülmektedir.

Grafik 3. Öğrencilerin ve öğretmenlerin en sık dinlediği müzik Türleri
(Graph 3. Music genre that is listened most commonly by teachers and students)

Grafik 3’de görüldüğü gibi ankete katılan öğrenciler en fazla (%26) Türk Halk Müziği dinlediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin ise en fazla (%23,2) Türk Sanat Müziği dinlediklerini ifade etmişlerdir. Öğrenci ve öğretmenlerin en sık dinledikleri müzik türleri arasındaki istatistiksel ilişki aşağıdaki tabloda görülmektedir:

Tablo 7. Öğretmen ve öğrencilerin en sık dinledikleri müzik türleri arasındaki ilişki
(Table 7. The relationship between music genre that is listened most commonly by teachers and students)

Grup	Öğrenci	Öğretmen
Öğrenci		,941
Öğretmen	,941	

Tablo 7.’de görülen Pearson korelasyon istatistiğine göre Öğretmen ve Öğrencilerin en sık dinledikleri müzik türlerindeki ilişki arasında “,941” düzeyinde olumlu bir ilişki olduğu ancak bu ilişkinin “.05 ve .01” düzeyinde anlamlı olmadığı görülmektedir.

5. SONUÇ (CONCLUSION)

Araştırma sonucunda müzik öğretmenlerinin, öğrencilere kıyasla günlük hayatlarında biraz daha fazla (%54,3-%51,7) müzik dinlemeye zaman ayırdıkları tespit edilmekte birlikte, istatistiksel olarak bu soruda öğrenci ve öğretmenlerin aralarındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır.

Gerek öğrenciler (%51,7) gerekse öğretmenler (%45,7) günlük hayatlarında müziksel etkinliklere ellerinden geldiğince zaman ayırdıklarını ifade etmişlerdir.

Araştırma sonucunda hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin büyük çoğunluğunun, müzik dinleme amaçlarının kültür edinmek olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Öğrenciler müzik dinleme aracı olarak en fazla bilgisayar, öğretmenler ise en fazla Mp3-Mp4 çalar kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin müziksel beğenilerinin oluşmasında hiç kimseden etkilenmedikleri görüşü ilk sırada yer alırken (%27,6) müzik öğretmenlerinde sıralamanın başında (%28,6) aileleri gelmiştir. Ayrıca her iki grupta da müziksel beğenin oluşmasında müzik öğretmenlerinin etkili olduğu görüşü sıkça belirtilmiştir.

Öğrencilerin %91,8’inin kitle iletişim araçlarından belli ölçüde etkilendiklerini belirttikleri saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin

%60'nın ise kitle iletişim araçlarının müziksel beğenilerini çok az etkilediğini ifade ettikleri göze çarpmaktadır.

Öğrencilerin en fazla Türk Halk Müziği, öğretmenlerin ise Türk Sanat Müziği dinledikleri araştırmada elde edilen diğer bir sonuçtur. Ayrıca hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin verdikleri yanıtlar doğrultusunda müzik türlerindeki çeşitlilikleri takip ettikleri dikkat çekmektedir.

Öğrenciler ve öğretmenlerin müzik dinleme araçları, müzik dinleme amaçları ve en sık dinledikleri müzik türleri arasındaki istatistiksel karşılaştırma sonucunda anlamı bir farklılık bulunmamıştır.

6. ÖNERİLER (RECOMMENDATIONS)

Müzik dinlemenin, müzik kültürü ve yetisi açısından önemi göz önünde bulundurulduğunda, özellikle müzik eğitimi dallarında öğrenim görmekte olan müzik öğrencilerinin, gün içinde daha fazla ve çeşitli türlerde müzik dinlemeye zaman ayırmaları gerektiği düşünülmektedir.

Müzik eğitimi verilen kurumlarda müzik öğretmeni adaylarının ders içinde, müzik çeşitliliği hakkında bilgilendirilmeleri ve farklı tür müziklerin varlığından haberdar edilmeleri oldukça büyük önem taşımaktadır.

Belirlendiği üzere müzik eğitimi anabilim dalı öğrencileri ve müzik öğretmenleri müziksel beğenilerini oluştururken etkilendikleri kişiler arasında müzik öğretmenlerini de belirtmişlerdir. Bu anlamda etkisi tartışılmaz olan müzik öğretmenlerinin; öğrencileri yönlendirici rol oynamaları, onların müziği öğrenmeleri ve müziksel beğeni oluşturmalarına yardımcı olmaları açısından büyük önem taşımaktadır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Aydoğan, S., (1988), "Yaygın Müzik Eğitimi", Birinci Müzik Kongresi-Bildiriler, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınevi.
2. Birol, B., (2003), "Cumhuriyetimizin 80.Yılında Müzik", Cumhuriyetimizin 80.Yılında Müzik Sempozyumu, Malatya: Öncü Basımevi.
3. Gökay, M. ve Demir, A., (2005), "Farklı Eğitim Seviyelerinde Estetik Beğeni" Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
4. Göncü, İ.Ö., (2002), "4-6 Yaş Anaokulu Çocuklarına Uygulanan Müzik Eğitiminin Müziksel Ses ve İşitsel Algı Gelişimlerine Etkileri", Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
5. Günay, E., (1993), "Müzik Türlerinin Eğitimdeki Yeri", I. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, 26-28 Temmuz.
6. İlik, A.A., (1994), Sevgili Müzik, Ankara: Arkadaş Yayınevi.
7. İlyasoğlu, E., (2001), Zaman İçinde Müzik, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
8. İmik, Ü., (2007). Sosyal Statünün Müziksel Beğeniye Etkisi. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
9. Karkın, K., (1993), "Müziğin Eğitimdeki Yeri", I. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, 26-28 Temmuz.
10. Öz, N.B., (2001), "İnsanın Kültürel Değişiminde Müzik Eğitiminin Önemi", Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayını, Cilt: XIV, Sayı: 1, Bursa.

11. Say, A., (2001), Müziğin Kitabı, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
12. Tanç, C., (1988), "Müzik-Toplum Etkileşimi", Birinci Müzik Kongresi-Bildiriler, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınevi
13. Tunalı, İ., (1996), Estetik, İstanbul: Remzi Kitabevi.
14. Varol, N., (1988), "Müzik-Toplum Etkileşimi", Birinci Müzik Kongresi Bildiriler, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınevi
15. Yener, S., (1993), "Müzik Türlerinin Eğitimdeki Yeri", I. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, 26-28 Temmuz